

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت

مرکز مدیریت بیماری های واگیر

اداره مراقبت

لیست بیماری ها و سندرم های واگیر تحت مراقبت در جمهوری اسلامی ایران

SURVEILLANCE OF COMMUNICABLE DISEASES AND SYNDROMES IN I.R.A.N

در صورت مشاهده هر یک از بیماری های واگیر و یا سندرم های تحت مراقبت، به واحد بهداشتی تعیین شده

(مرکز بهداشت شهرستان / کارشناس کنترل عفونت بیمارستان) گزارش گردد.

شماره تلفن واحد بیماری های

مرکز بهداشت شهرستان نقدة

۳۵۶۶۴۲۰۲

گروه پیشگیری و مبارزه با بیماریها

الف: لیست بیماری های عمده تحت مراقبت ROUTINE SURVEILLANCE

گزارش آنی و بلافاصله (کمتر از ۶ ساعت):

هاری - آنفلوآنزای پرندگان - تولا رمی - طاعون - وبا - سیاه زخم تنفسی - بوتولیسم - زیکا - چیکونگونیا - ایبولا - تب های خونریزی دهنده - کرونا - تیفوئید مقاوم به درمان - هرگونه افزایش ناگهانی موارد بیماریها (طغیان یا اپیدمی)

گزارش فوری (در کمتر از ۲۴ ساعت):

فلج شل حاد - تب و بثورات حاد جلدی ماکولوپاپولر - سل ریوی - سیاه سرفه - دیفتری - کزاز - سندرم سرخچه مادرزادی - مننژیت - مالاریا - اسهال خونی - تب دنگی - تب راجعه - تب زرد - جذام - سیاه زخم جلدی - کزاز بالغین - سیستوزومیازیس بستری در بیمارستان بدنبال واکسیناسیون

گزارش هفتگی (معمول):

سایر انواع سل (بجز سل ریوی) - انواع هیپاتیت های ویروسی - تیفوئید - بروسلوز - لیشمانیوز جلدی (سالک) و لیشمانیوز احشایی (کالا آزار) - شیکلوزیس - سفلیس - سوزاک - HIV/AIDS - کیست هیداتیک - توكسوپلاسموزیس - فاسیولیازیس - لپتوسپیروزیس - پدیکلوزیس و گال

ب- لیست سندرم های واگیر تحت مراقبت (مشمول گزارش فوری) SYNDROMIC SURVEILLANCE

۱- سندرم فلج شل حاد:

ACUTE FLACCID PARALYSIS SYNDROME

تعریف: فلج شل ناگهانی

یعنی عدم حرکت پا و یا دست بدون سابقه ترومای (ضربه) واضح جسمانی در سن زیر ۱۵ سال و یا در هر سنی به شرط مشکوک شدن پزشک به فلج اطفال

مهم ترین تشخیص افتراقی:

فلج اطفال - گیلن باره - مننژیت - آنسفالیت - میلیت عرضی - آرتریت - میوزیت - سینوویت - انواع مسمومیت - گزش حیوانات و حشرات سمی - عوارض واکسیناسیون

۲- سندرم تب و خونریزی (بدون تروما):

FEVER WITH HEMORRHAGIC MANIFESTATION SYNDROME

تعریف: تب بیش از ۳۸ درجه دهانی به همراه حداقل دو علامت از

علائم زیر (خونریزی ناشی از تروما نباشد):

- ۱. خونریزی پوست به صورت کبودی (اکیموز)
- ۲. خونریزی نقطه نقطه (پتشی) در پوست
- ۳. خونریزی دستگاه تنفس فوقانی (خونریزی از لثه یا بینی)
- ۴. خونریزی دستگاه تنفس تحتانی (خلط خونی)
- ۵. خونریزی دستگاه گوارش (استفراغ و مدفوع خونی، مدفوع سیاه)
- ۶. خونریزی دستگاه ادراری (ادرار خونی)
- ۷. خونریزی دستگاه تناسلی (خونریزی غیرطبیعی زنانه)

مهم ترین تشخیص های افتراقی:

CCHF (تب خونریزی دهنده کریمه کنگو) - مننگوکوکسمی - تیفوئید - تب دنگی - تب زرد - ایبولا - چیکونگونیا - سرخک - مالاریای شدید - لپتوسپیروز - سپتی سمی

۳- سندرم تب و راش (بثورات) حاد جلدی:

FEVER AND ACUTE RASH SYNDROME

تعریف: تب بیش از ۳۸ درجه دهانی به همراه حداقل یکی از علائم زیر به صورت منتشر:

- ۱. لکه های کوچک و همسطح غیر هم رنگ با پوست (ماکول) معمولاً به صورت منتشر
- ۲. دانه های کوچک و برجسته غیر هم رنگ با پوست (پاپول) معمولاً به صورت منتشر

الف: تب و راش حاد ماکولوپاپولر مهم ترین تشخیص های افتراقی: سرخک - سرخچه - مننگوکوکسمی

- منونوکلئوز عفونی - CCHF - چیکونگونیا - تب دنگی - سفلیس - تیفوس - تیفوئید - راش دارویی - گزش حشرات

تعریف: تب بالاتر از ۳۸ درجه دهانی به همراه حداقل یکی از علائم زیر:

- ۱. دانه یا دانه های کوچک، برجسته و آبدار در پوست (وزیکول)
- ۲. برجستگی های بزرگ پوستی حاوی مایع غیر چرکی (تاول) یا مایع چرکی (پوستول)
- ۳. بثورات فاقد پوست (زخمهای بدون ضربه یا بریدگی)
- ۴. حال عمومی بد

ب- تب و راش حاد غیر ماکولوپاپولر: مهم ترین تشخیص های افتراقی: آبله - آبله مرغان - سیاه زخم - تولا رمی - لیشمانیوز جلدی (سالک) - گال

۴- سندرم شبه آنفلوآنزا (ILI)

INFLUENZA-LIKE ILLNESSES SYNDROME

تعریف: تب به همراه سرفه ای که

در طی یک هفته اخیر رخ داده باشد.

مهم ترین تشخیص های افتراقی:

آنفلوآنزا - پاراآنفلوآنزا - سیاه سرفه - کرونا - سارس

۵- سندرم عفونت شدید حاد تنفسی

SEVERE ACUTE RESPIRATORY INFECTIONS/ILLNESS SYNDROME (SARI)

تعریف: بروز تب و سرفه در طول یک هفته اخیر به همراه حداقل یکی

از علائم زیر:

- ۱. در سیستم تنفسی (تاکی پنه «تنفس تند»، فرو رفتگی عضلات بین دنده ای در حین تنفس، تنفس صدادار، خلط خونی)
- ۲. در سیستم قلبی عروقی (درد قفسه سینه، افت شدید فشار خون، اختلال ریتم)
- ۳. در سیستم عصبی (کاهش سطح هوشیاری، تشنج)

مهم ترین تشخیص های افتراقی: آنفلوآنزا - کرونا - سل - سیاه سرفه - دیفتری - سرخک - سیاه زخم - تولا رمی - طاعون

۶- سندرم سرفه مزمن

CHRONIC COUGH SYNDROME

تعریف: سرفه پایدار به

مدت دو هفته یا بیشتر که معمولاً همراه با خلط می باشد.

مهم ترین تشخیص

افتراقی: سل

۷- سندرم مسمومیت غذایی:

FOOD INTOXICATION SYNDROME

تعریف: بروز علائم زیر شامل بند ۱ یا ۲:

- ۱. تهوع و استفراغ بعد از مصرف مواد غذایی یا آشامیدنی
 - ۲. شکم درد (دل پیچه) بعد از مصرف مواد غذایی یا آشامیدنی
- مهم ترین تشخیص های افتراقی: مسمومیت با عوامل شیمیایی - مسمومیت با عوامل باکتریایی، ویروسی، قارچی، انگلی - مسمومیت با فلزات سنگین - مسمومیت با سموم - تب مالت - مسمومیت با الکل

۸- سندرم اسهال حاد غیر خونی

ACUTE DIARRHEA (NON-BLOODY) SYNDROME

تعریف: اسهال حاد (غیر خونی)

یعنی دفع حداقل ۳ بار مدفوع شل در ۲۴ ساعت بعلاوه: تهوع و استفراغ یا / شکم درد (دل پیچه) مهم ترین تشخیص های افتراقی:

اسهال های ناشی از عوامل میکروبی، ویروسی، پارازیتی - وبا - تب مالت - عوامل شیمیایی

۹- سندرم اسهال خونی

BLOODY DIARRHEA SYNDROME

تعریف: اسهال خونی (وجود

خون روشن در مدفوع اسهالی) یا یا بدون تهوع و استفراغ یا شکم درد (دل پیچه)

مهم ترین تشخیص های

افتراقی: شیکلوز - آمیبیاز - سالمونلوز - فلزات سنگین - سیاه زخم - انواع دیگر وبا

۱۰- سندرم زردی حاد

ACUTE JAUNDICE SYNDROME

تعریف: «زردی در سفیدی

چشم» یا زردی زیر زبان یا زردی خط وسط شکم

مهم ترین تشخیص های

افتراقی: انواع هیپاتیت - مالاریای شدید - لپتوسپیروز - بورلیوز - تب زرد - فاسیولیازیس - مسمومیت های شیمیایی - مسمومیت های قارچی

۱۱- سندرم تب و علائم نورولوژیک (علائم عصبی)

FEVER AND NEUROLOGICAL SYMPTOMS SYNDROME

تعریف: بروز تب ناگهانی بالای ۳۸ درجه دهانی به

همراه حداقل یکی از علائم زیر:

علائم اصلی: سفتی گردن (سختی حرکات گردن) - تشنج - کاهش هوشیاری - تحریک پذیری

علائم کمکی: سردرد شدید - استفراغ

مهم ترین تشخیص های افتراقی: انواع مننژیت - انواع

آنسفالیت - آنفلوآنزا - آبله مرغان - هاری - مالاریای مغزی - سیاه زخم - طاعون - مسمومیت «با سرب، جیوه، ارگانوفسفره، حلال های صنعتی»

۱۲- سندرم تب طول کشیده

PROLONGED FEVER SYNDROME

تعریف: داشتن تب بیش از ۳ روز

به همراه یکی از علائم سردرد خفیف، درد عضلات، کوفتگی بدن و حال عمومی بد.

مهم ترین تشخیص های افتراقی: سل - مالاریا

- بروسلوز - تیفوئید - بورلیوز - لپتوسپیروز - تب دنگی - لیشمانیوز احشایی (کالا آزار) - تب

کیو - انواع هیپاتیت - HIV/AIDS

۱۳- سندرم شوک عفونی

SEPTIC SHOCK SYNDROME

تعریف: بیمار بدحال با شواهد یک عفونت موضعی یا سیستمیک (به عنوان مثال رویت ترشح چرکی) یا احتمال (استعداد) عفونت مثل نقص ایمنی، سوختگی، ... بعلاوه حداقل ۲ علامت از ۳ علامت حیاتی ذیل:

- ۱. تاکی پنه (تنفس تندتر از حد نرمال)
- ۲. تاکی کاردی (ضربان قلب بیشتر از حد نرمال)
- ۳. داشتن درجه حرارت کمتر از ۳۶ درجه سانتی گراد (هایپوترمی) یا داشتن تب بالای ۳۸ درجه سانتیگراد (هایپر ترمی)

مهم ترین تشخیص های افتراقی: مننگوکوکسمی - تیفوئید - بروسلوز - طاعون - آنفلوآنزا - کرونا - سارس - مالاریا - وبای خشک - تب های خونریزی دهنده - سیاه زخم

علائم کمکی:

- ۱. اختلال عملکرد ارگانهای دور از محل عفونت (بدلیل هیپوپرفیوژن و بروز ایسکمی)
- ۲. افت فشار خون که با تجویز مقدار کافی مایعات مناسب مثل نرمال سالین، رینگر لاکتات قابل برگشت باشد.
- ۳. ایسکمی پوست: پرشدگی خون مویرگی بیشتر از ۳ ثانیه یا رنگ پریدگی پوست (در کودکان) (پس از برداشتن فشار انگشت از روی پوست، برگشت رنگ به پوست به حالت اولیه، بیشتر از ۳ ثانیه طول بکشد).
- ۴. اختلال عملکرد کلیه: (اولیگوری)
- ۵. اختلال عملکرد مغز: بیقراری، خواب آلودگی، کما (تغییر سطح هوشیاری)
- ۶. اختلال عملکرد ریه: تنگی نفس، کبودی مخاط ها و انتهاها
- ۷. سردی انتهای اندامها (گاهی و در مراحل پیشرفته)

۱۴- سندرم مرگ ناگهانی و غیرمنتظره (مرگ مشکوک)

SUDDEN DEATH AND UNEXPECTED SYNDROME

تعریف: مرگی که فاصله بین شروع علائم و وقوع مرگ کمتر از ۲۴ ساعت باشد و بعلت بیماریهای داخلی، تروما، قتل و موارد مشابه نباشد و علایم پوستی از قبیل پتشی، پورپورا، اکیموز، خونریزی در فرد مشاهده می شود:

- ۱. توقف نبض و تنفس بمدت بیش از ۱۰ دقیقه در فاصله کمتر از ۲۴ ساعت از شروع علائم بیماری
 - ۲. مرگ غیرمنتظره (مرگ ناگهانی) که با دلایلی مانند کهولت سن، بیماری مزمن و یا حوادث (تروماها) که مرگ را قابل توجیه می کنند، ارتباط نداشته باشد
 - ۳. فاصله بین شروع علائم و وقوع مرگ کمتر از ۲۴ ساعت
- مهم ترین تشخیص های افتراقی: آنسفالیت - مننژیت - عفونتهای شدید - وبا - طاعون - مسمومیت های شدید - مارگزیدگی - مصرف الکل و مواد مخدر

۱۶- سندرم بیماری های آمیزی

SEXUALLY TRANSMITTED DISEASES SYNDROME

تعریف: وجود هر یک از علائم زیر:

- * در نوزادان: ترشح چشمی * در خانم ها: درد زیر شکم - ترشح واژینال
 - * در آقایان: تورم بیضه - ترشح مجرا * زخم یا زگیل تناسلی - التهاب مقعد - تورم اینگوینال
- مهمترین تشخیص های افتراقی: سوزاک - سفلیس - زگیل تناسلی - شانکروئید

طراحی از دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی بزد معاونت امور بهداشتی مرکز مدیریت بیماری های واگیر